

## HAMLET İSAXANLI "YANLIŞDIR" DEDI

2017-ci il mayın 3-də "Şərq" qəzetinin internet sahifəsində "Hamlet İsxanlı "yanlıştır" dedi" başlıqlı məqalə yayımlanmışdır. Məqalədə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlı ali təhsil müəssisələrində xarici dil tədrisindəki qüsurların səbəblərini izah edir. Məqaləni oxucularımıza təqdim edirik.

"Xarici dilin öyrədilməsində qrammatika yox, ünsiyyət ön plana çıxmalıdır. Bizdə ənənə belə olub ki, daha çox dilin qrammatikasını öyrətsinlər. Ona görə də, uşaqlar xaricə gedəndə və danışmaq lazım gələndə problemlərlə üzləşirlər"

Təhsil Nazirliyinin illik hesabatında çıxış edən nazir Mikayıl Cabbarov bəzi dərslərdə dəyişiklik ediləcəyini bildirib. Belə ki, ilk dəfə olaraq xarici dil tədrisində istifadə olunan dərslərin beynəlxalq mütəxəssislərin iştirakı ilə hazırlanması nəzərdə tutulur.

Nazir, təhsilin məzmununun təkmilləşdirilməsi məqsədilə xarici dillərin tədrisi üzrə bir sıra layihələrin hazırlanmasını qeyd edib. M. Cabbarov, həmçinin, bu cür pilot layihələrin bir çox fənn dərslərində də tətbiq ediləcəyini bildirib.

Beynəlxalq mütəxəssislərin xarici dil dərslərinin hazırlanmasında iştirakını müsbət qiymətləndirən Xəzər Universitetinin Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri, professor Hamlet İsxanlı bu gün xarici dilin öyrədilməsi ilə bağlı progressiv metodlar olduğunu deyib. Professorun sözlərinə görə, ölkəmizdə olan orta və ali məktəblərdə xarici dilin öyrədilməsini daha çox qrammatika ilə əlaqələndirirlər. Lakin bu, yanlış yanaşmadır: "Milli dərslərimizdə ölkə ilə bağlı bir sıra ideoloji məsələlər olur. Hansı ki, xarici mütəxəssislər onu başqa cür başa düşürlər.

Dünya bu sahədə çox inkişaf edib. Təbii ki, böyük təcrübəsi olan beynəlxalq mütəxəssislər var. Onlar dərslərin hazırlanması ilə bağlı bir söz deyə bilərlər.

Kimə ərəb dili öyrənir, 4 il ali məktəbdə oxuyur, universiteti bitirəndən sonra dili yaxşı bilmir. Lakin qrammatika ilə bağlı yetərinə anlayı-

şı var. Məqsəd qrammatika öyrətmək deyil. Dilin öyrədilməsi ilə qrammatikanın öyrədilməsi fərqli şeylərdir. Qrammatikanı o adam öyrənir ki, o, ərəb dili üzrə mütəxəssis olur. Ərəb dili mütəxəssisi olan adama bir az da qrammatika öyrədilir ki, o başa düşsün. Bir də var ki, bu adam ərəb dilində danışmalı, oxumalı və yazmalıdır. Məhz buna görə də dərsləklər dediyimiz prinsiplərə, işin fəlsəfəsinə görə tərtib olunur".

Professorun sözlərinə görə, xarici dilin öyrədilməsində interaktiv metodlardan istifadə etmək lazımdır. Yəni, qrammatika yox, ünsiyyət ön plana çıxmalıdır.

"Bizdə ənənə belə olub ki, daha çox dilin qrammatikasını öyrətsinlər. Ona görə də, uşaqlar xaricə gedəndə və danışmaq lazım gələndə problemlərlə üzləşirlər. Məsələn, uşaq doğma dilini öyrənərkən valideynləri, qardaş və bacısı ilə ünsiyyətdə olur. Düzgün şəkildə dil öyrənmək də bu formada olmalıdır.

Bu problemlərlə çox üzləşmişəm. Xəzər Universitetini təsis edəndə xarici dili öyrətməklə bağlı təcrübəm var idi. Mən dərslərin adı - "reading", "writing", "speaking" kimi, yəni "oxumaq", "yazmaq" və "danışmaq" formasında olmasını təklif edirdim. Amma razılaşmaq istəmirdilər, bildirdilər ki, adlar fonetika, qrammatika və morfologiya kimi olmalıdır. Çünki müəllimlər özləri o cür öyrəniblər və şagirdlərə, tələbələrə də elə öyrədə bilirlər. Ona görə məcbur oldum ki, ovaxtiki müəllimlərin hamısı xaricə təlimə göndərsin və xaricdən mütəxəssis cəlb edilsin. Xarici dillərin tədrisində beynəlxalq mütəxəssislərin təcrübəsini öyrənmək və onları tətbiq etmək olduqca lazımlı bir addımdır".

**Yeganə Bayramova**

[http://www.sherq.az/site/id-30480/Hamlet\\_Ixanlı\\_\"yanlıştır\"\\_dedi](http://www.sherq.az/site/id-30480/Hamlet_Ixanlı_\)